

SZLOVÉNIÁBAN KÉT KONCEPCIÓ MENTÉN, A TEHETSÉGES DIÁKOK FELFEDEZÉSÉNEK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK KONCEPCIÓJÁVAL (1999), VALAMINT A TEHETSÉGES DIÁKOKKAL VÉGZETT OKTATÁSI MUNKA KONCEPCIÓJÁVAL (2007) ÖSSZHANGBAN VÉGZIK A TEHETSÉGES FIATALOK FELKUTATÁSÁT.

Mojca Juriševič – A Budapest Talent Summit előadója- egyetemi docens, a Tehetségkutató és Tehetségfejlesztési Központ vezetője megerősítette, hogy annak ellenére, hogy a tehetségazonosító, tehetséggondozó rendszer a tervek szerint országos szintű lesz, egyelőre nem valósult meg ez a szintű koordináció és együttműködés.

Egyes vélemények szerint Szlovéniában szűkös a pénzügyi forrás a kutatáshoz, valamint a tehetséges tanulók oktatásához szükséges tanárképzés finanszírozásához. Szlovéniában az azonosítási eljárás 9 éves kortól 10 éves korig választja ki a tehetséges tanulókat, feltéve, hogy a szülők támogatják ezt. Ezen időszak után, ha valakit nem tehetséges tanulóként azonosítottak, a középiskola végéig még van további lehetőség arra, hogy tehetségesnek minősítsék, és joga van egyéni oktatási programhoz is.

Kormányzati szinten a Tehetségkutató és Tehetségfejlesztési Központot (CRSN) a 2009/2010-es tanévben hozták létre. A szlovén tanárképzés a tehetségnevelés integratív modelljét követi.

A CRSN a tudás, a tapasztalatok és a kutatási ötletek tehetségnevelési gyakorlatba való átültetésével próbál további támogatást nyújtani. A CRSN tagjai kutatási, oktatási és tanácsadói projektek széles skáláját irányítják.

Céljuk a tehetséggondozás előmozdítása a tehetségesek életminőségének javításával, ezzel elősegítve a Ljubljana Egyetem Pedagógiai Karának kiválóságra vonatkozó oktatási elképzelését.

A CRSN fő céljai a következők:

a tehetséggel kapcsolatos kutatások végzése;

a tehetségesek oktatási projektjei fejlesztésének és népszerűsítésének elősegítése;

a tehetséggel kapcsolatos tesztelés és tanácsadás támogatása az érdeklődők számára;

részvétel a tehetségneveléssel kapcsolatos oktatási politikák kidolgozásában;

hálózatok létrehozása különböző szlovéniai és nemzetközi intézményekkel.

Vezetője: Mojca Juriševič, egyetemi docens

A Tehetségkutató és Tehetségfejlesztési Központ (CRSN) nonprofit szervezet, a Ljubljana Egyetem keretein belül működik. Vegyes finanszírozású, részben állami támogatásban, egyéb pályázati támogatásban, nemzetközi szervezetek programjaiból származó bevételben is.

Ennek megfelelően a CRSN például az alábbi szervezetektől kapott már támogatást: Erasmus+ program, egyéb EU-finanszírozás, egyetemi karon belüli pályázat, Irish Centre for Talented Youth, szlovén Oktatási, Tudományos és Sportminisztérium.

A szlovén Oktatási, Tudományos és Sportminisztérium támogatást ad az általános iskoláknak, hogy azonosítsák a tehetséges tanulókat, és számukra külön oktatást biztosítsanak. Az iskola a tanulók számára pótórákat és speciális egyéni vagy csoportos tanórákat biztosíthat. Amikor a tehetséges tanuló középiskolába kerül, pályázhat a Munka-, Család- és Szociális Minisztérium által odaítélt ösztöndíjra.

A legtöbb tehetséges jó szociális és intellektuális háttérrel, gondoskodó családdal és támogató szülőkkel rendelkezik. Bár természetesen a hátrányos helyzetű csoportok között is vannak tehetségesek, a CRSN vezetőjének tájékoztatása szerint őket számos okból ritkábban tudják beazonosítani. Mivel előfordul, hogy otthoni környezetük nem támogatja iskolai munkájukat, általában kevésbé írástudók, gyengébb matematikai készségekkel rendelkeznek, nem jártasak a vizuális művészetekben stb. A tehetségesek azonosítása ezekre a képességekre támaszkodik, és mivel ezeken keresztül nem tudják magukat megfelelően kifejezni, a tehetségük sajnos általában észrevétlen marad.

A Zois-ösztöndíjakat a Szlovéniában és külföldön tanuló legjobb középiskolás és egyetemi hallgatóknak szánják, hogy ösztönözzék őket kivételes eredmények elérésére, és ezáltal hozzáadott értéket teremtsenek a tudás, a kutatás, a fejlesztés és a művészet területén. A 2008/2009-es tanévtől kezdődően a Zois-ösztöndíjakat a Szlovén Köztársaság Ösztöndíj-, Fejlesztési, Foglalkozási és Fenntartási Alapja kezeli. A szabályozás változása a Zois-ösztöndíjra való jogosultságot oly módon bővítette, hogy az ösztöndíj iskolai végzettségtől függetlenül adható.

Fontos kiemelni az egyik hátrányos helyzetű tehetségekkel foglalkozó programot. Az EGIFT: European Gifted Education Training, egy Erasmus+ programon keresztül finanszírozott projekt.

Itt hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók beazonosítása történik. Egy ilyen EGIFT nyári iskola alkalmával a tanárok mindennap találkoznak a tehetséges tanulókkal. Megpróbálnak különleges, igényesebb tevékenységeket, kérdéseket és feladatokat összeállítani, amelyek segítik a tanulókat tehetségük kibontakoztatásában.

Szlovéniában számos tehetséggondozással kapcsolatos kutatás érhet el.

https://www.pef.unilj.si/fileadmin/Datoteke/CRSN/branje/Gifted_Learners_A_Survey_of_Educational_Policy_and_Provision__2009_.pdf

<https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/01/koncept-dela-z-nadarjenimi-ucenci.pdf>

https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/01/koncept_viz_nadarjeni_srednje_marec_07.pdf

További hasznos linkek:

<https://www.zrss.si/strokovne-resitve/nadarjeni-otroci-ucenci-in-dijaki/>

<https://www.srips-rs.si/en/scholarships/zois-scholarships>

https://www.ecp2022.eu/index.php/about/about-ecp-2022/committee#sec_3

<http://highability.eu/wp-content/uploads/2019/02/EGIFT-Programme-and-Abstract-Book-1.pdf> <https://www.pef.uni-lj.si/821.html>

<https://talentcentrebudapest.eu/news-events/new-european-talent-centre-slovenia>

<https://talentcenterbudapest.eu/talentmap/slovenia/ljubljana/center-research-and-promotiongiftedness-faculty-education-university>

* Szlovénia az itt bemutatott programok mellett számos hagyománnyal rendelkezik a tehetséggondozás területén, ez a bemutató anyag az átfogó, országos szintű programokat vizsgálja, de nem terjed ki a lokális, vagy civil szervezetek által végzett tehetséggondozásra.